

การจัดกลุ่มเนื้อหาในเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์
Content Curation from Sanamchandra Palace Library's Webblog

สมปอง มิสสิตะ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร e-mail: missitaa@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดกลุ่มเนื้อหาในเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ และเพื่อพัฒนาช่องทางการสื่อสารกับผู้ใช้บริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ เนื้อหาในเว็บบล็อกที่เขียนระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559 รวมทั้งสิ้น 294 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดกลุ่มเนื้อหา แบ่งเนื้อหาเป็น 6 กลุ่ม คือ การเล่าเรื่องหนังสือ การเขียนอ้างอิง บรรณานุกรม และกฎหมายลิขสิทธิ์ ข้อมูลท้องถิ่น การทำงานในวิชาชีพของบรรณารักษ์ กิจกรรมของห้องสมุด และเทคโนโลยี 2) จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าเนื้อหาที่เป็นเรื่องทั่วไปร้อยละ 71.78 และมีเนื้อหาที่สามารถนำไปจัดกลุ่มได้ร้อยละ 28.22 มีจำนวนเรียงตามลำดับคือ กิจกรรมของห้องสมุดร้อยละ 31.33 การเล่าเรื่องหนังสือร้อยละ 21.69 ข้อมูลท้องถิ่นร้อยละ 16.88 เทคโนโลยีและการทำงานในวิชาชีพมีจำนวนเท่ากันร้อยละ 12.04 ส่วนกลุ่มเรื่องที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือการเขียนอ้างอิง บรรณานุกรม และกฎหมายลิขสิทธิ์ร้อยละ 6.02 และ 3) ช่องทางการสื่อสารกับผู้ใช้บริการที่เลือกใช้คือ Pinterest

คำสำคัญ:

เว็บบล็อก, การดูแลรักษาเนื้อหา, Pinterest

Abstract

This study aimed to group blog contents of Sanamchandra Palace library and to improve communication with the users. We use the blog content sample written from October 1, 2015 to September 30, 2016 total 294 subjects. The study found that the content could be grouped into six categories including book talk, writing bibliographic references and copyright law, local information, working in the professional librarian, library activity, and technology. Only 28.22% of the blog content could be grouped while 71.78% was considered as the general content. The classified content were composed of the library activity (31.33%), the book talk (21.69%), the local information (16.88%), the technology and the professional work at equal amount of 12.04%. The writing bibliographic references and copyright law was found the least at

the amount 6.02%. Pinterest was selected as the communication tool between the library and its users.

Keyword:

Web blog, Content Curation, Pinterest

บทนำ

ยุคที่ประสิทธิภาพของเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตทำให้มนุษย์สามารถใช้ชีวิตเป็นระยะเวลาในได้อินสื่อสังคมออนไลน์โดยมีสมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ตเป็นอุปกรณ์สำคัญ ด้วยพัฒนาการของเทคโนโลยีที่ทุกคนมีโอกาสสร้างเนื้อหาด้วยตนเอง ส่งผลต่อการเพิ่มปริมาณของสารสนเทศในอินเทอร์เน็ต แล้วยังมีส่วนให้พฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้บริการห้องสมุดเปลี่ยนไปจากเดิมที่ค้นคว้าหนังสือจากห้องสมุดเป็นการใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine) อย่างคุ้นเคย ด้วยเหตุผลว่าพวกเขาสามารถใช้ได้แบบไม่จำกัดเวลา จำนวนและสถานที่ ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องปรับตัวและหาวิธีการเพื่อใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการโฆษณาประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการทำงาน นอกจากนี้แล้วในปากของคณาจารย์ยังมีกระแสของการจัดการความรู้ ทำให้หลายแห่งสนับสนุนบุคลากรให้สกัดความรู้ที่มีอยู่ในตัวเองถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยการเขียนเรื่องราวลงในเว็บบล็อก เป็นต้น

หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์เปิดตัวเว็บบล็อกอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2552 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นทั้งในและนอกห้องสมุด ด้วยการสร้างเนื้อหาที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์การทำงานและการใช้ชีวิต ด้วยเหตุที่ผู้เขียนเป็นบุคลากรทุกตำแหน่ง ภูมิหลังจึงแตกต่างกัน เช่น เพศ วัย อายุ หน้าที่ ที่ศนคติ ความสามารถ รสนิยมและวิถีคิด จึงทำให้เว็บบล็อกมีเนื้อหาหลากหลายตามภูมิหลัง ซึ่งเมื่อทุกคนเขียนบล็อกแล้ว จะต้องระบุกลุ่มเรื่อง (Category) และกำหนดแท็ก (Tag) แต่ด้วยความแตกต่างของผู้เขียนข้างต้นจึงมีผลต่อความคงที่และความแน่นอนของการเลือกกลุ่มเรื่องและการใช้คำที่กำหนดแท็ก บางครั้งพบว่ามีกรณีลื่นไถ่ทั้งสองจุด นอกจากนี้แล้วในการประชาสัมพันธ์ยังมีการคัดเลือกเรื่องที่นำเสนอที่น่าสนใจไปแบ่งปัน (Share) ในเฟซบุค ซึ่งผู้ปฏิบัติงานต้องใช้เวลาค้นหาหรือติดตาม เพราะปริมาณของงานเขียนในบล็อกที่เพิ่มขึ้นทุกปี จึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีจัดการกระบวนการทำงาน โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีความทับซ้อน การรักษาเนื้อหา การคงอยู่แหล่งเดิมและผู้ปฏิบัติงานทำงานเพิ่มน้อยที่สุด

จากการศึกษาเอกสารพบว่า แนวคิดเรื่องการดูแลรักษาเนื้อหา (Content Curation) ที่หมายถึงการรวบรวม ตรวจสอบ สรุป แยกแยะและเรียบเรียงข้อมูลจำนวนมากมายมหาศาลจากโลกดิจิทัล แล้วนำไปจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ใหม่พร้อมเพิ่มคุณค่าก่อนจะแบ่งปัน (มานะ ตรียาภวิวัฒน์, 2555) ทั้งนี้สมศักดิ์ ศรีบริสุทธิ์สกุล (2558) กล่าวว่า ผู้ทำงานในวงการห้องสมุดและสารสนเทศเรามาเปลี่ยนจากการเป็นแค่ “นักสะสม” แล้วมาเป็น “ผู้ดูแลรักษา” เนื่องจากการดูแลรักษาเนื้อหา (Curating) แตกต่างจากการสะสมเนื้อหา (Collecting) เพราะผู้ที่ดูแลรักษาเนื้อหาได้เพิ่มคุณค่าและมุมมองอันมีค่าให้กับเนื้อหาที่ตนเองเลือกสรรมาด้วย (เน้นเชิงคุณภาพ) ขณะที่ผู้ทำหน้าที่แค่สะสมจะรวบรวมจำนวนเนื้อหาที่ได้รับมาให้เยอะไว้มาก่อน (เน้นเชิงปริมาณ) ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะหาแนวทางการจัดกลุ่มเนื้อหาในเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ แล้วนำไปเลือกสรรเพื่อดูแลรักษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดกลุ่มเนื้อหาในเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์
2. เพื่อพัฒนาช่องทางการสื่อสารกับผู้ใช้บริการ

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เนื้อหาในเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ ที่เขียนระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559 รวมทั้งสิ้น 294 เรื่อง

2. การจัดกลุ่มเนื้อหา ด้วยการสนทนากลุ่มกับหัวหน้าฝ่าย จำนวน 3 คน ตามกรอบคำถามคือ ข้อมูลทั่วไปคือกลุ่มเป้าหมายและคุณภาพของการเขียน และการพิจารณาเรื่องการจำแนกเพื่อจัดกลุ่มเนื้อหาในเว็บบล็อก จากการสนทนากลุ่มกับหัวหน้าฝ่ายทั้ง 3 คนมีความเห็นวากลุ่มเป้าหมาย คือผู้ที่เข้าใช้อยู่ในวงสื่อสารของห้องสมุดที่อยู่ในสังคมเครือข่าย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด เช่น ผู้ใช้บริการ ผู้ที่ชอบอ่านหนังสือ และผู้ที่อยู่ในวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องสมุด ซึ่งผู้เขียนบล็อกส่วนใหญ่คือบรรณารักษ์ ที่หลายคนมีข้อมูลย้อนกลับในทางบวกทั้งจากเพื่อนร่วมงานและเพื่อนร่วมวิชาชีพ เช่น บอกว่ามีติดตามอ่าน เป็นต้น และกลุ่มที่เข้ามาอ่านโดยบังเอิญ เช่น ผู้ที่ค้นข้อมูลผ่านทางกูเกิล ผู้เขียนในกลุ่มนี้คือบุคลากรทุกคนที่เขียนบล็อก ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับ เช่น มีนักเขียนเข้ามาอ่านและสื่อสารกับผู้เขียนบล็อกด้วยการมอบหนังสือให้ มีผู้มาขอรูปภาพที่ใช้ประกอบเรื่องที่เขียน เป็นต้น นอกจากนี้หัวหน้าฝ่ายทุกคนเห็นว่า หากจะจัดกลุ่มเนื้อหาเพื่อนำไปพัฒนางานต่อ จำเป็นต้องพิจารณาในเรื่องของคุณภาพการเขียนด้วยโดยให้คำอธิบายว่า คุณภาพของการเขียน หมายถึง 1) เนื้อหาที่เกิดจากความรู้และประสบการณ์ตรงของผู้เขียนโดยเฉพาะในเรื่องของการทำงานในห้องสมุด 2) หากแนะนำหนังสือ ต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดประสบการณ์การอ่านหนังสือแต่ละเล่มได้ 3) มีการใช้ภาษาที่มีความสละสลวย รูปแบบการเขียน เช่น การเว้นวรรค หรือย่อหน้า ที่น่าอ่าน 4) หากมีภาพประกอบ จะต้องเป็นของตนเอง 5) กรณีที่เป็นการเรียบเรียงหรืออื่นๆ ต้องมีการอ้างอิงรวมทั้งบรรณานุกรมในรูปแบบต่างๆ ด้วย ในการจัดกลุ่มเนื้อหาที่ห้องสมุดประสงค์ให้กลุ่มเป้าหมายรับทราบ โดยพิจารณาจากเนื้อหาในเว็บบล็อกที่มีอยู่เดิม หัวหน้าฝ่ายทั้ง 3 คนเห็นว่ามีความสำคัญซึ่งควรรวบรวมเพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ต่อ ได้แก่

2.1 การเล่าเรื่องหนังสือ เป็นเนื้อหาที่อยู่ในลักษณะการเล่าเรื่องหนังสือ ที่ผู้เขียนสามารถสื่อถึงอารมณ์และความรู้สึกที่อ่าน บอกเล่าถึงเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตในด้านใดด้านหนึ่ง ไม่ใช่บทวิจารณ์ ไม่ใช่การแนะนำเพียงว่าหนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรหรือใครเป็นผู้เขียน ลักษณะการเขียนเล่าเรื่องหนังสือดังกล่าวเมื่อเขียนแล้วสามารถนำไปประชาสัมพันธ์ได้ทุกเมื่อ รวมทั้งในห้องสมุดมีผู้เขียนหลายคนที่ชอบเขียนเรื่องราวดังกล่าว ซึ่งแต่ละคนมีความต่างในภูมิหลัง รสนิยมการอ่าน วัย เพศ ความถนัด ฯลฯ จึงทำให้หนังสือที่เลือกเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์มีความหลากหลาย และห้องสมุดควรสร้างเรื่องเหล่านี้ให้เป็นคลังที่นำกลับไปสื่อสารกับผู้ใช้ต่อไปและอย่างต่อเนื่อง เช่นงานเขียนแนะนำหนังสือเรื่อง “ชาตินี้คงไปไม่ถึงไหน ถ้าทำอะไรแค่ผ่าน” (Pong, 2016) ที่เขียนว่า เป็นชื่อหนังสือจะไปเจอตรง *Just Return* มุมที่ผู้ใช้บริการชอบมา “มุง” เพราะคนชอบอะไรที่ย่นและย่อ คนทำงานบริการจึงต้องสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้และนำข้อสังเกตไปพัฒนางานให้ได้ นอกเหนือจากแบบสอบถามที่จำกัดความคิด แม้จะมีช่องอื่นๆ แต่ผู้ตอบแบบสอบถามก็ร้านที่จะเขียน หรือบางทีตัวเราจะไปสอบถามก็ไม่ว่าจะถามอะไร เพื่อนำมาใช้กับอะไร จึงเป็นข้อจำกัดของการทำงานแบบเชิงรุก ที่เป็นหนึ่งในรายละเอียดของจิตใจใฝ่บริการ ที่คนมักหยุดที่ยิ้มแย้มพูดจาไพเราะ ดินอ่านหนังสือเรื่องนี้ร่วมเดือนวันละหน้าสองหน้า ไปค้นในกูเกิลพบว่ามีคนรีวิวมากมาย งานเขียนรีวิวจึงเป็นทางลัดให้กับหลายคน ทั้งในเรื่องของการอ่านและการทำงาน แต่ก็ไม่ใช่ของเรา เพราะเป็นความเห็นของคนรีวิว

ภูเก็ลทำให้ชีวิตให้ง่ายขึ้นก็จริง แต่ก็มีหลายคนที่ชอบบทชีวิตให้ยากขึ้นด้วยการนำสิ่งที่ง่ายไปพัฒนาตัวเอง ด้วยการทำให้หนีไปจากสิ่งที่มี เช่น อ่านจากสิ่งที่มีแล้วไปคิดต่อ หรือวิพากษ์ว่าเห็นด้วยอย่างไร หรือไม่เห็นด้วยอย่างไร หรือยกประสบการณ์เข้าไปประกอบกับเนื้อหาที่เราอ่านเจอ และทำเรื่องนั้นให้เป็นของเรา คนที่ฝึกฝนตัวเองให้ทำเรื่องยากๆ จนเป็นนิสัย ทำให้เป็นคน SMART ไปเองแบบไม่รู้ตัว อ่านไปครึ่งเล่มบังเอิญไปพบเนื้อหาที่สอดคล้องกับที่เราคิดในบล็อกเมื่อวานของคำว่า “ฝึกฝน” กับคำว่า “เคี้ยวเชียว” ถ้าทำงานวิจัยคงดีใจมากเพราะมีวรรณกรรมมาสนับสนุน ในหนังสือเล่มนี้ให้คำจำกัดของ “การฝึกฝน” ว่า การฝึกฝนคือ การผลักดันตัวเองให้ทำในสิ่งที่เกินความสามารถในปัจจุบัน (หน้า 105) ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างการฝึกฝนเรื่องการเขียนของเบนจามิน แฟรงกลิน ประวัติของเขาหาอ่านประวัติได้มากมาย...

2.2 การเขียนอ้างอิง บรรณานุกรมและกฎหมายลิขสิทธิ์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทุกคนควรต้องรู้และนำไปใช้ โดยห้องสมุดมีการจัดบริการสารสนเทศ ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมด้วยการจัดทำตารางการเรียนรู้วิธีการดังกล่าว เช่น การแนะนำ ฝึกอบรมและให้ความรู้เพื่อให้เกิดการรู้สารสนเทศให้กับผู้ใช้บริการ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องได้มีการเขียนเนื้อหาบอกเล่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการอบรม เรื่องน่ารู้ คำถาม รวมถึงกรณีศึกษาที่ได้รับระหว่างการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรนำไปประชาสัมพันธ์ต่อไป เช่น งานเขียนเรื่อง การใช้รูปภาพจาก Google Image (Patcharee, 2016) ที่กล่าวว่าเวลาเราพูดถึงเรื่องลิขสิทธิ์ เรามักนึกถึงเรื่องของการลักลอบเลียนวรรณกรรม ซึ่งเป็นข้อความของผู้อื่น เราอาจลืมนึกถึงรูปภาพว่า รูปภาพที่เรานำมาใช้ในการทำ powerpoint หรือในการทำป้ายประกาศต่าง ๆ ที่เราค้นมาจาก Google Image นั้น ก็มีลิขสิทธิ์เช่นเดียวกัน บางคนอาจทราบว่ามีลิขสิทธิ์ แต่ไม่เป็นไรว่า ใช้ชนิดเดียวไม่ได้เอาไปทำให้เกิดรายได้แต่อย่างใด แต่เราจะทราบได้อย่างไรว่า สิ่งที่เราได้ทำไปโดยไม่ได้มีเจตนาละเมิดนั้น หากมีการเผยแพร่ไปในสื่อออนไลน์ หากไปใช้รูปภาพที่มีลิขสิทธิ์ แล้วเจ้าของเขาเกิดสงสัยว่า นำไปใช้ได้อย่างไรก็เกิดปัญหาขึ้น ดังนั้นก่อนที่เพื่อน ๆ จะหารูปภาพจาก Google Image ลองใช้ filter ของ Google ในการช่วยกรองรูปภาพที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างปลอดภัยดีกว่า...

2.3 ข้อมูลท้องถิ่น เนื่องจากบุคลากรของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ ที่เป็นคนในพื้นที่รวมทั้งใช้ชีวิตส่วนตัวใน 8 จังหวัดของภาคตะวันตก ได้แก่ นครปฐม กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี อาจมีเรื่องเล่า ความสนใจ มุมมอง หรือรูปภาพที่ต่างออกไปจากสิ่งที่มีอยู่ในออนไลน์ เช่น เนื้อหางานเขียนของ Thitima (2016) ที่เล่าเรื่องงานศพแม่ของตัวเองโดยได้แทรกวิธีการแทงหยวกของอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ไว้ว่า การสลักหยวกหรือการแทงหยวกที่จัดอยู่ในงานช่างสิบหมู่ประเภทการแกะสลักของอ่อน การแทงหยวกใช้วัสดุที่หาได้ง่ายก็คือต้นกล้วย เป็นงานฝีมือที่มักใช้กันในงานตกแต่งประดับประดา เมรุเผาศพ งานบวช งานกุฐินและงานตกแต่งอื่น ๆ โดยงานของแม่มีการตกแต่งหยวกที่ภาพประกอบและที่ตั้งหีบศพด้วยฝีมือช่างแทงหยวกที่มีชื่อเสียงระดับประเทศผู้หนึ่ง ชื่อเล่นว่าครูเหว่า ชื่อจริงคืออาจารย์สุพจน์ วงศ์ทองดี โรงเรียนเทศบาล 4 วัดไชยสุรินทร์ ที่เต็มใจมาช่วยงานอย่างดียิ่งด้วยบารมีของน้องเขย (อาจารย์สุทิน พรหมสี) ซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการและเป็นพี่รักน้องของครูในโรงเรียนด้วยกัน การเลือกกล้วยมาแทงหยวก ต้องใช้กล้วยตานี เพราะเนื้อหยวกไม่แข็งทำให้ง่ายต่อการแทงหยวก หยวกที่นุ่มจะทำให้การแทงเป็นลวดลายอ่อนช้อยทำได้ง่าย การแทงหยวกพอแกะสลักแล้วจะมีการลงสีด้วยเพื่อให้สวยงาม...

2.4 การทำงานในวิชาชีพของบรรณารักษ์ โดยขอให้เน้นที่การทำงานเบื้องหลัง เช่น การจัดหมวดหมู่หนังสือ การลงรายการทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจง มีการเผยแพร่ในวงจำกัด จึงควรเก็บรักษาเนื้อหาไว้ โดย Ekanong Duangjak. (2016) เขียนเรื่อง นามแฝงหรือนามปากกา ที่บอกเล่าประสบการณ์ในการลงรายการ เช่น หลักเกณฑ์ในการลงรายการกรณีผู้แต่งเป็นนามแฝง ให้ใช้นามจริงลงในรายการผู้แต่งหลัก (Tag 100) และลงรายการนามแฝงในรายการชื่อเรื่อง (Tag 245) และใส่วงเล็บเหลี่ยม [นามแฝง] ถ้าหากทราบชื่อจริงของผู้แต่ง

คนนั้นๆ แต่ถ้านั่งสือเล่มนั้น ไม่มีชื่อจริง หรือไม่มีข้อมูลที่แสดงถึงชื่อจริง หรือไม่สามารถหาชื่อจริงได้ให้ใช้นามแฝงลงเป็นรายการหลักใน Tag 100 ได้เลย ส่วนนี้เป็นข้อตกลงในการทำงาน ณ ปัจจุบันของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ แต่ถ้าวางจะพิจารณาตามกฎของ AACR2 จริงๆ แล้ว ในการลงรายการ กรณีของนามแฝง ทางเลือกในการลงรายการชื่อผู้แต่ง กฎข้อ 22.2 Choice among different names กฎข้อย่อย 22.2B Pseudonyms เนื่องจากนามแฝงถูกกำหนดให้เป็น การแสดงตัวตนของผู้เขียน เพื่อการปกปิดหรือปิดบังตัวตนเขาเหล่านั้น ดังนั้นการใช้กฎข้อนี้เป็นการใช้กับบุคคลที่มีการเผยแพร่ผลงานภายใต้นามแฝง...

2.5 กิจกรรมของห้องสมุด โดยเน้นที่กิจกรรมการบริการ การส่งเสริมการอ่านและงานบริการชุมชน รวมถึงกิจกรรมของมหาวิทยาลัยด้วย ทั้งนี้ Sukanya. (2016) เขียนเรื่อง กิจกรรมที่ดีของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ เพื่อเล่าความเป็นมาและกิจกรรมที่ได้ดำเนินงานในวันสถาปนามหาวิทยาลัยศิลปากร เช่น ทุกวันที่ 12 ตุลาคมของทุกปี มหาวิทยาลัยศิลปากรจะจัดงานวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีนี้มหาวิทยาลัยศิลปากรได้จัดงานวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัยศิลปากร ครบรอบ 73 ปี ขึ้นในวันพุธที่ 12 ตุลาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม กิจกรรมภายในงานประกอบด้วยกิจกรรมเปิดบ้านศิลปากร “SU Open House” การแสดงผลงานของคณะวิชาและหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศิลปากรทางด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความเชี่ยวชาญ และกิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่หอสมุด นำไปจัดร่วมกับหน่วยงานและคณะวิชาต่างๆ ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ได้แก่ กิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สำนักหอสมุดกลางในรูปแบบการบนเครื่องคอมพิวเตอร์ Touch Screen และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เผยแพร่ผลงานและองค์ความรู้ของหอสมุด พระราชวังสนามจันทร์สู่ชุมชน เช่น การทำสมุดทำมือ การทำที่ค้นหนังสือ การทำกังหัน การทำพวงมโหตร การทำของเล่น ของใช้ต่าง ๆ จากกระดาษและวัสดุเหลือใช้ และการนำหนังสือที่ได้รับบริจาคซึ่งเหลือจากการคัดแยกนำเข้าบริการในหอสมุดแล้วมาบริจาคต่อให้กับผู้สนใจนำไปใช้ต่อคนละ 1 เล่ม เป็นต้น...

2.6 ในระหว่างการทดลองจำแนกเพื่อจัดกลุ่มเนื้อหาพบว่า เนื้อหาของเว็บล็อกที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีไม่สามารถอยู่ในกลุ่มเรื่องที่กำหนดได้ ผู้ศึกษาจึงเพิ่มเรื่องกลุ่มเรื่องเทคโนโลยี หมายถึงเรื่องราวของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ใช้ในการทำงานในห้องสมุดและชีวิตประจำวัน และไม่ใช่ว่าเรื่องเกี่ยวกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ อีก 1 กลุ่มเรื่อง เช่น Chanpen Klomchaikhow. (2016) เขียนเรื่อง แก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วย Snipping Tool โดยเล่าวิธีการที่ได้แก้ปัญหาให้กับเพื่อนร่วมงานแล้วนำมาเผยแพร่ในเว็บล็อกด้วย เช่น Snipping Tool เป็นโปรแกรมจับภาพหน้าจอ (Capture) ที่มากับ Windows 7 ที่จะมาบอกกล่าวกันวันนี้ ใช่ว่าจะมาแนะนำรายละเอียดของโปรแกรม เพราะมีคนเคยบอกรายละเอียดเกี่ยวกับ Snipping Tool ไว้ในบล็อกของเราอยู่แล้ว แต่ที่จะมาบอกวันนี้ เกิดมาจากน้องปูโทรมาถามว่า หนูเคย Capture ภาพที่เป็นขั้นตอนการทำงานเอาไว้ โดยแปะภาพไว้บน Word แต่หนูอยากจะทำมาใส่ในบล็อก ซึ่งในบล็อกถ้าจะใส่ภาพต้อง add ไฟล์รูปภาพเข้ามา หนูจะทำยังไงดี ปัญหาของน้องปู คงน่าจะเลือกแบบ rectangular snip แล้วขยับเมาส์ออกมาที่ส่วนที่ต้องการ capture จะเห็นเมาส์เป็นรูปเครื่องมือหมาย + ให้กดเมาส์ซ้ายลากกรอบพื้นที่ที่ต้องการ แล้วปล่อยเมาส์ ที่กดลาก แค่นี้ก็จะได้ภาพส่วนที่ต้องการ

3. การจำแนกกลุ่มเนื้อหาที่ปรากฏในเว็บล็อก โดยแบบบันทึกการจำแนกเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยครั้งแรกทดสอบความเข้าใจในการจัดกลุ่มเนื้อหา ด้วยการเลือกแบบเจาะจงจากในเว็บล็อกที่เขียนในเดือนสิงหาคม 2559 จำนวน 92 เรื่อง และมีผู้ร่วมบันทึกข้อมูล 2 คน กำหนดให้อ่านเนื้อหาตามที่ปรากฏ แล้วกรอกข้อมูลลงในแบบบันทึกการจำแนก เพื่อคัดสรรและจัดกลุ่มเนื้อหาในตารางที่จัดเตรียมไว้ หลังจากนั้นนำผลมาพิจารณาว่าตรงกันหรือไม่ หากไม่ตรงกันให้อ่านอีกครั้งแล้วเพิ่มเติมคำจำกัดความเพื่อเกิดความเข้าใจตรงกัน

ตารางที่ 1 การคัดสรรเนื้อหาที่ปรากฏในเว็บบล็อก

เนื้อหาที่ปรากฏในเว็บบล็อก	จำนวน	ร้อยละ
เนื้อหาที่สามารถนำไปจัดกลุ่ม	83	28.22
เรื่องทั่วไป	211	71.78
รวม	294	100

จากเนื้อหาเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ ที่เขียนระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 -30 กันยายน 2559 จำนวน 294 เรื่อง เมื่อนำไปคัดสรรพบว่ามีเนื้อหาเรื่องทั่วไป 211 เรื่อง ร้อยละ 71.78 และมีเนื้อหาที่สามารถนำไปจัดกลุ่มได้จำนวน 83 เรื่อง ร้อยละ 28.22

ตารางที่ 2 กลุ่มของเนื้อหาที่ผ่านการคัดสรร: การจำแนกตามกลุ่มเรื่อง

กลุ่มของเนื้อหาที่ผ่านการคัดสรร	จำนวน	ร้อยละ
การเล่าเรื่องหนังสือ	18	21.69
การเขียนอ้างอิง บรรณานุกรม และกฎหมายลิขสิทธิ์	5	6.02
ข้อมูลท้องถิ่น	14	16.88
การทำงานในวิชาชีพของบรรณารักษ์	10	12.04
กิจกรรมของห้องสมุด	26	31.33
เทคโนโลยี	10	12.04
รวม	83	100

จากเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ ที่เขียนระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559 ที่ผ่านการคัดสรรจำนวน 83 เรื่อง จำแนกออกตามกลุ่มของเนื้อหาทั้ง 6 เรื่อง มีจำนวนตามลำดับดังนี้ กิจกรรมของห้องสมุด 26 เรื่อง ร้อยละ 31.33 การเล่าเรื่องหนังสือ 18 เรื่อง ร้อยละ 21.69 ข้อมูลท้องถิ่น 14 เรื่อง ร้อยละ 16.88 เทคโนโลยีและการทำงานในวิชาชีพมีจำนวนเท่ากันคือกลุ่มเรื่องละ 10 เรื่อง ร้อยละ 12.04 ส่วนกลุ่มเรื่องที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือการเขียนอ้างอิง บรรณานุกรม และกฎหมายลิขสิทธิ์ 5 เรื่อง ร้อยละ 6.02

4. หาเครื่องมือที่ใช้เป็นช่องทางการสื่อสารกับผู้ใช้บริการจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการดูแลรักษาเนื้อหา (Content curation) และทดลองใช้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเครื่องมือจำนวน 2 ชนิดคือ Scoopit และ Pinterest ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสองเครื่องมือต่างเอื้อให้สามารถคัดเลือกเนื้อหาที่อยู่ในออนไลน์มาจัดแสดงใหม่และมีลักษณะคล้ายกันมาก กล่าวคือ Pinterest เพราะมีลักษณะเหมือนกระดานวางที่ผู้ใช้สามารถหาข้อมูล รูปภาพ การเชื่อมโยงเว็บไซต์ที่น่าสนใจ รวมถึงเรื่องราวต่างๆ แล้วปักหมุดสิ่งที่สนใจ หรือปักหมุดซ้ำ (Repin) ซึ่งตรงกับคำว่า “Pin” ที่หมายถึง หมุด กับ “Interest” ที่แปลว่า ความสนใจ สิ่งที่ปักหมุดจะมาปรากฏอยู่ที่หน้ากระดานของตนเอง ขณะที่ Scoopit เป็นพื้นที่ให้ผู้ใช้งานตั้งชื่อกลุ่มเรื่อง (Create a Topic) จากนั้นระบบจะทำการสืบค้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากอินเทอร์เน็ตขึ้นมาแสดงเพื่อให้เกิดรักษา (Curate) จากนั้นผู้ใช้ทำหน้าที่เลือกหรือตัก (Scoop) สิ่งที่น่าสนใจเพื่อนำไปเผยแพร่ต่อ และเพื่อนในเครือข่ายสามารถแสดงความเห็น หรือแบ่งปันไปยังเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่นๆ ได้อีกด้วย สิ่งที่แตกต่างกันคือ Pinterest เมื่อลิงค์ url ตัวอย่างข้อความที่เป็นภาษาไทยอ่านไม่ได้ โดยแสดงผลเป็นเครื่องหมาย ??? แต่ไม่มีค่าใช้จ่ายและไม่จำกัดจำนวนกลุ่มเรื่อง ขณะที่ Scoopit อ่านได้ตามปรกติแต่มีค่าใช้จ่ายตามระดับของการใช้ที่มากขึ้น โดยระดับที่ไม่มีค่าใช้จ่ายสามารถจัดเก็บได้เพียง 1 กลุ่มเรื่อง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบช่องทางการสื่อสารระหว่าง Scoopit และ Pinterest

Scoopit	Pinterest
การจัดกลุ่มเรื่องใช้คำว่า Topic	การจัดกลุ่มเรื่องเรียกว่า Board
การเก็บรักษาเนื้อหาใช้คำว่า Curate	การเก็บรักษาเนื้อหาใช้คำว่า Pin
การเก็บรักษาเนื้อหาใช้คำว่า Scoop	การเก็บรักษาเนื้อหาใช้คำว่า Repin
มีการเชื่อมโยงกับสื่อสังคมออนไลน์ที่หน่วยงานใช้	มีการเชื่อมโยงกับสื่อสังคมออนไลน์ที่หน่วยงานใช้
สามารถอธิบายลักษณะของเนื้อหาที่จัดเก็บได้	สามารถอธิบายลักษณะของเนื้อหาที่จัดเก็บได้
สามารถจัดเก็บรูปภาพด้วยตนเอง	สามารถจัดเก็บรูปภาพด้วยตนเอง
เมื่อลิงค์ url ตัวอย่างข้อความที่เป็นภาษาไทยสามารถอ่านได้	เมื่อลิงค์ url ตัวอย่างข้อความที่เป็นภาษาไทยอ่านไม่ได้
มีค่าใช้จ่าย ตามระดับของการใช้คือ personal use, professional brand, website traffic โดยระดับแรกที่ไม่มีการใช้จ่ายสามารถจัดเก็บได้เพียง 1 กลุ่มเรื่อง	ไม่มีค่าใช้จ่าย ไม่จำกัดจำนวน Board

เนื่องจากหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ได้ลงทะเบียนการใช้งานก่อนหน้านี้อแล้ว ทำให้มีความคุ้นเคยมากกว่า Scoopit รวมทั้ง Pinterest มีคุณสมบัติที่สามารถเพิ่มจำนวนบอร์ดได้ตามที่ต้องการโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ดังนั้นจึงเลือกใช้ Pinterest โดยการทำงานเริ่มจากเปลี่ยนชื่อจากเดิมที่ได้ลงทะเบียนไว้ว่า SUSLibrary เป็น Sanamchandra Palace Lib. Silpakorn U. ทั้งนี้เพื่อความชัดเจน โดยให้คงกระดาน (Board) เรื่อง ฉันทน์ห้องสมุด ซึ่งเป็นรูปภาพที่ได้จากผู้ใช้บริการที่เข้าร่วมในกิจกรรมในโอกาสต่างๆ เช่น จากการประกวด จากนั้นดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 4.1 ติดตั้งโปรแกรมเสริมของให้กับเว็บเบราว์เซอร์ (Pinterest add on) เพื่อสะดวกในการทำงาน
- 4.2 สร้างกระดาน (Board) เพิ่มจำนวน 6 กระดาน และตั้งชื่อ ดังนี้

ตารางที่ 4 การตั้งชื่อกลุ่มของเนื้อหาในกระดานข่าว (Board)

กลุ่มของเนื้อหา	ชื่อกลุ่มของเนื้อหาในกระดาน (Board)
การเล่าเรื่องหนังสือ	ชวนอ่าน
การเขียนอ้างอิง บรรณานุกรม และกฎหมายลิขสิทธิ์	เมื่อต้องเขียน เมื่อต้องอ้างอิง
ข้อมูลท้องถิ่น	ข้อมูลท้องถิ่น
การทำงานในวิชาชีพของบรรณารักษ์	หลังฉากของห้องสมุด
กิจกรรมของห้องสมุด	กิจกรรมห้องสมุด
เทคโนโลยี	เทคโนโลยีน่าใช้

4.3 ใส่คำอธิบาย (Description) ในแต่ละกระดาน เป็นการเพิ่มมูลค่าของเรื่องที่น่าสนใจและรักษา เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำได้ว่าสิ่งที่ปักหมุดมีแนวคิดที่สำคัญอย่างไรบ้าง เช่น การกำหนดขอบเขตของเรื่อง คำอธิบายของเนื้อหาในแต่ละกระดาน (Board) เป็นต้น

- 4.4 กำหนดกลุ่มเรื่อง (Categories) ของ Pinterest โดยเลือกจากกลุ่มเรื่องที่ระบบกำหนดไว้ คือ

ตารางที่ 5 การกำหนดกลุ่มเรื่อง (Categories)

กลุ่มของเนื้อหา	ชื่อกลุ่มของเนื้อหาในกระดาน (Board)	กลุ่มเรื่อง (Categories)
การเล่าเรื่องหนังสือ	ชวนอ่าน	Film, music and books
การเขียนอ้างอิง บรรณานุกรม และ กฎหมายลิขสิทธิ์	เมื่อต้องเขียน เมื่อต้องอ้างอิง	Education
ข้อมูลท้องถิ่น	ข้อมูลท้องถิ่น	Education
การทำงานในวิชาชีพของบรรณารักษ์	หลังฉากของห้องสมุด	Education
กิจกรรมของห้องสมุด	กิจกรรมห้องสมุด	Education
เทคโนโลยี	เทคโนโลยีนำมาใช้	Technology

ผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. การจัดกลุ่มเนื้อหา กำหนดเนื้อหาในเว็บบล็อกออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

1.1 การเล่าเรื่องหนังสือ

การดำเนินงานของห้องสมุดมีการลงทุนจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทหนังสือเข้ามาในห้องสมุดทุกปี โดยหวังว่าผู้ใช้บริการจะได้นำไปใช้ประโยชน์ และทุกห้องสมุดต่างประสงค์ให้หนังสือทุกเล่มมีการใช้เพื่อเป็นความคุ้มค่า ด้วยการดำเนินงานต่างๆ เช่น การแนะนำหนังสือ การจัดแสดงหนังสือใหม่หรือหนังสือเก่าโดยการจัดวางแสดงตัวเล่มและสร้างเป็นมุมต่างๆ เช่น มุมหนังสือใหม่ มุมหนังสือขายดี มุมหนังสือเพิ่งได้รับคืน หรือมุมหนังสือที่ไม่มีคนยืม เป็นต้น และให้ผู้ใช้มาเลือกหยิบอ่านอย่างอิสระ บางแห่งมีการแนะนำหนังสืออย่างสั้นๆ ประชาสัมพันธ์ลงในเฟซบุ๊ก หรือสร้างเป็นมุมในเว็บไซต์ของหน่วยงาน ซึ่งแตกต่างจากการเล่าเรื่องหนังสือ เพราะการเล่าเรื่องหนังสือเป็นวิธีการที่ช่วยสื่อสารกับผู้ใช้บริการได้รู้จักหนังสือ ผ่านประสบการณ์ของผู้อ่านซึ่งเป็นผู้เล่าเนื้อหาของหนังสือต่างมีมุมมองของชีวิต หนังสือจึงมีสีสันและเป็นการกระตุ้นให้รู้สึกอยากอ่าน การเล่าเรื่องที่ดีนั้นจะทำให้แก่นเรื่องเป็นที่จดจำง่าย เรื่องราวที่ดีจะทำให้คนจดจำเพื่อไปบอกต่อได้ง่าย ดังนั้นงานเขียนเล่าเรื่องหนังสือที่เต็มไปด้วยพลังเป็นเรื่องราวที่สามารถสร้างความประทับใจในประสบการณ์ด้านอารมณ์ร่วมกับผู้เสพเนื้อหาในทางใดทางหนึ่ง (ณัฐพัชญ์ วงษ์เหรียญทอง, 2557: 112) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา ต้นจะโร และพิมพ์ร่ำไผ่ เปรมสมิทธิ (2555: 49) ที่พบว่า ห้องสมุดใช้เนื้อหาเผยแพร่ข้อมูล/ความรู้ คือหนังสือที่คัดสรร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดต้องการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้จากหนังสือที่ห้องสมุดมีให้บริการกับผู้ใช้ เพื่อให้ผู้ใช้ได้ทราบเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของหนังสือที่ห้องสมุดให้บริการ สำหรับห้องสมุดพระราชวังสนามจันทร์การนำเรื่องราวของหนังสือไปสื่อสารต่อถือเป็นการพัฒนาคุณภาพการบริการ ตามผลสำรวจความพึงพอใจต่อการให้บริการของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ รอบที่ 2 (ธันวาคม 2558-กุมภาพันธ์ 2559) พบว่าระดับของความพึงพอใจต่อทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมีค่าเฉลี่ย 3.93 และ การประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ย 3.96 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยสองลำดับสุดท้ายของความพึงพอใจด้านอื่น และความหลากหลายของผู้เขียนทำให้มีหนังสือที่แนะนำต่างกันไปตามรสนิยมของผู้เขียนและสามารถนำไปประชาสัมพันธ์เชิงรุกได้ทั้งทางสื่อสังคมออนไลน์และการจัดกิจกรรมภายในห้องสมุด

1.2 การเขียนอ้างอิง บรรณานุกรมและกฎหมายลิขสิทธิ์

เนื่องจากเรื่องการเขียนอ้างอิง บรรณานุกรมและกฎหมายลิขสิทธิ์ มีความเกี่ยวข้องกันจึงควรนำมาไว้รวมกัน รวมทั้งที่ผ่านมามีข่าวเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์จากการเขียนวิทยานิพนธ์ที่มีติดต่อกัน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อ

ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ในฐานะที่ห้องสมุดทำหน้าที่จัดหา จัดเก็บและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศทั้งหนังสือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทความอิเล็กทรอนิกส์และอื่นๆ ซึ่งผู้ใช้บริการได้ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการสร้างผลงานทางวิชาการซึ่งต้องมีการอ้างอิงที่ถูกต้อง จึงทำให้ห้องสมุดเป็นหน่วยงานที่มีองค์ความรู้ในการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม มีกรณีศึกษาที่ได้จากคำถามของผู้ใช้ ซึ่งผู้ใช้บริการได้นำมาถ่ายทอดผ่านทางเว็บไซต์อยู่เสมอ ซึ่ง ยุคติ มุกดาวิจิตร (2558) ได้ให้ความเห็นไว้ว่าเพราะการอ้างอิงส่วนหนึ่งก็เพื่อให้ดูน่าเชื่อถือหรือเพื่อให้ข้อความที่เราอ้างอิงมีความหนักแน่น หลายครั้งนักศึกษาไม่รู้ว่าจะอ้างอิงใคร หรือแทนที่จะอ้างต้นตอความเห็นหรือความคิด กลับไปอ้างต่อๆ กัน แสดงว่านักศึกษายังไม่ได้อ่านถึงต้นตอความคิดจริงๆ แต่เหนือขึ้นไปกว่านั้นการอ้างอิงยังทำเพื่อเป็นการให้เกียรติ ให้เครดิต ให้ความเคารพนับถือแก่เจ้าของความคิด นี่เป็นความคิดที่ด้านหนึ่งคือการมองว่า ความรู้คือสินทรัพย์ (property) มีความเป็นเจ้าของ หากไม่อ้างอิงความรู้ ก็จะไม่รู้ที่มาที่ไปและต้นตอของความรู้ที่มีอยู่แล้ว การอ้างอิงจึงเป็นการเพื่อแผ่พร้อมๆ กับเปิดโอกาสให้ผู้อ่านตรวจสอบ ช่วยให้เห็นที่มาอ่านงานสามารถไปค้นคว้าต่อ หรือไปตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำได้ และในช่วงการเขียนเค้าโครงวิทยานิพนธ์นักศึกษายังต้องการให้ห้องสมุดให้คำแนะนำในการใช้โปรแกรมการตรวจสอบการคัดลอกเอกสาร (กิตติยา สุทธิประภาและสมาน ลอยฟ้า, 2557: 24)

1.3 ข้อมูลท้องถิ่น

ด้วยผู้เขียนเว็บไซต์ในหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์มีความหลากหลาย ข้อมูลท้องถิ่นที่ได้จากเว็บไซต์ที่บอกเล่าเรื่องราวในพื้นที่ของพวกเขาผ่านตัวอักษร หรือรูปภาพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ถือเป็นงานบันทึกประวัติท้องถิ่นที่มีความสำคัญ มีคุณค่าอย่างมหาศาลในด้านเผยแพร่ ส่งเสริมต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ ของชาติและการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ (ธิดา สาระยา 2539: 40) และเพื่อให้การจัดกลุ่มเนื้อหาที่มีความชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยใช้กรอบการกำหนดขอบเขตข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน จำนวน 16 ด้าน คือ ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม ด้านการละเล่น การแสดง นาฏศิลป์ ดนตรีและนันทนาการ ด้านศิลปกรรม ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุน ธุรกิจชุมชนและสวัสดิการ ด้านการท่องเที่ยว ด้านการเมือง/การปกครอง ด้านการศึกษา ด้านชาติพันธุ์/ชนกลุ่มน้อย ด้านบุคคลสำคัญ และด้านประวัติศาสตร์/โบราณคดี (ศูนย์ข้อมูลภาคตะวันตก, 2553)

1.4 การทำงานในวิชาชีพของบรรณารักษ์

ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาที่ควรจัดกลุ่มคือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของบรรณารักษ์โดยขอให้เน้นที่การทำงานเบื้องหลัง เช่น การจัดหมวดหมู่หนังสือ การลงรายการทรัพยากรสารสนเทศซึ่งเป็นเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงและมีการเผยแพร่ในวงจำกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพันธ์ รุ่งวิชานวิวัฒน์ (2552: 8) ที่วิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.2533-2550 ที่พบว่าขอบเขตเนื้อหาวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับงานเทคนิคหรือกระบวนการเทคนิคมีเพียง 1 เรื่อง หรือ ร้อยละ 2.17 แสดงให้เห็นว่าองค์ความรู้ในกระบวนการของงานเทคนิคมีจำกัด จึงควรต้องจัดเก็บและเผยแพร่ต่อในสิ่งที่ส่งเสริมให้มีการเขียนเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาในลักษณะนี้ และการรวมอยู่ที่เดียวกันทำให้ผู้เขียนและผู้สนใจสามารถเข้าถึงได้ง่าย

1.5 กิจกรรมของห้องสมุด

ในแต่ละปีหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ มีการจัดกิจกรรมบริการ การส่งเสริมการอ่านและงานบริการชุมชนจำนวนมากซึ่งห้องสมุดต้องการสื่อสารให้ผู้ใช้บริการทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา ต้นจะโร และพิมพ์ รำไพ เปรรมสมิทธิ (2555: 49) ที่พบว่าเนื้อหาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดที่เกี่ยวกับการแนะนำบริการ ทำให้ผู้ใช้ได้ทราบข้อมูลความเคลื่อนไหวในการให้บริการต่างๆของห้องสมุดเพื่อจะได้มาใช้บริการ

1.6 เทคโนโลยี

เทคโนโลยีมีบทบาทอย่างมากต่อมนุษย์ ความทันสมัยของเทคโนโลยีทำให้มนุษย์ได้รับความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร การพัฒนาทำให้ใช้งานได้ง่ายขึ้น เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ เป็นวิวัฒนาการที่มีความก้าวหน้าและมีอิทธิพลต่อการทำงานในทุกสาขาอาชีพ จึงไม่สามารถเฉพาะเจาะจงไปว่าเป็นเทคโนโลยีที่องสมุดเนื่องจากคำว่าเทคโนโลยีมีความหมายกว้างซึ่งรวมถึงวิวัฒนาการ เพราะต้องพึ่งพาเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันซึ่งรวมถึงการทำงาน การเขียนบอกเล่าประสบการณ์ของการนำไปใช้งาน ปัญหาและคุณค่ารวมทั้งแสดงตัวอย่างหรือวิธีการแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งในการทำงาน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและมองเห็นภาพ ซึ่งถือเป็นการคัดเลือกมาแล้วขั้นหนึ่ง เพราะเทคโนโลยีมีให้เลือกมากมายตามความต้องการของผู้ใช้ แต่การเลือกก็ควรจะมีเหมาะสมและมีประโยชน์ (อรรถพล กิตติธนาชัย, 2555: 19) ในกลุ่มเรื่องนี้ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า เทคโนโลยีนำใช้

2. ช่องทางในการสื่อสาร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการจำแนกเนื้อหาที่มีคุณภาพในเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ ซึ่งอยู่กระจัดกระจายตามชื่อผู้เขียน เวลา หรือตามกลุ่มเรื่องที่ผู้เขียนต่างกำหนดขึ้นใช้ด้วยตนเอง ที่อาจขาดความสม่ำเสมอแล้วนำไปจัดกลุ่มใหม่ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นนำเสนอให้มีความน่าสนใจด้วยการเลือกใช้ Pinterest เป็นช่องทางในการสื่อสารเนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่ายและใช้งานง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา ตันจะโร และพิมพ์ร่ำไพ เปรรมสมิทธิ (2555: 39) ที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สื่อสังคมคือความง่ายในการใช้งาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อสังคมเป็นการติดต่อสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์ จึงไม่ต้องติดตั้งโปรแกรม เพียงแค่ใช้คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็สามารถใช้งานได้ อีกทั้งยังเป็นสื่อที่ไม่มีขั้นตอนยุ่งยากในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก รวมทั้งยังเป็นสื่อที่ได้ผลมากในเชิงการรับรู้ นอกจากนี้แล้ว Pinterest เป็นการนำเสนอเรื่องราวหรือเนื้อหาที่เจ้าของประสงค์สื่อสารให้เครือข่ายในสื่อสังคมออนไลน์ได้ทราบ ไม่ใช่เป็นการนำเสนอถึงสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ หรือบอกสถานที่ที่จะไป หรือการให้ความสำคัญกับตัวตน แบบเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ หรืออินสตาแกรม ที่มีลักษณะเรียกร้องให้ผู้คนหันมาสนใจที่ “ตัวฉัน” ในลักษณะที่ว่า “มองฉันสิ” แต่ Pinterest กลับกระตุ้นและเรียกร้องให้ผู้ใช้ “มองดูสิ่งนี้สิ” (ภัทราวดี ธิเลอร์และกรทักษ์ ธาดาธีรธรรม, 2555:135) ซึ่งเหมาะกับเนื้อหาในเว็บบล็อกของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ ที่เขียนไว้ว่า “สร้างขึ้นมาเพื่อให้เหมาะกับจังหวะของความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบันทึกเรื่องราว ความรู้ ความคิด ความรู้สึก เก็บไว้ในโลกของอินเทอร์เน็ต แล้วผันแปรเปลี่ยนเป็นสารสนเทศในรูปแบบอื่น”

การนำไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการจัดการ สามารถกำหนดนโยบายเพื่อประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยการใช้ประสิทธิภาพของความเชื่อมโยงระหว่างสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งการแสวงหาสารสนเทศจากเว็บไซต์อื่นๆ เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา (Content) ลงในกลุ่มเรื่องที่มีการจัดกลุ่มอยู่แล้ว หรือเพิ่มกลุ่มเรื่องที่น่าสนใจใหม่เพื่อดูแลรักษาต่อไปได้ด้วย
2. ด้านบุคลากร เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรพัฒนาทักษะทางด้าน การเขียนที่มีคุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการสร้างเนื้อหาเพิ่มขึ้น รวมทั้งพัฒนาทักษะเป็นการดูแลรักษาเนื้อหาที่เกิดจากผลงานของบุคลากร รวมทั้งการมองหาสื่อสังคมออนไลน์อื่นมาปรับใช้กับการทำงาน
3. ด้านการประเมินผล เนื่องจากเป็นการเริ่มต้นของการนำ Pinterest มาใช้ จึงเป็นโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถวางแผนการประเมินผลการทำงานของห้องสมุดกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขงานอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการทำความเข้าใจกับผู้ใช้บริการห้องสมุดเชิงลึก (Customer insight) ด้วยการศึกษาความต้องการที่ต่างกันในเรื่องเนื้อหาที่ห้องสมุดประสงค์สื่อสารกับผู้ใช้บริการ

รายการอ้างอิง

- กัลยา ตันจະโร และ พิมพ์รำไพ เปรรมสมิทธิ. (2555). การใช้สื่อสังคมเพื่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. *วารสารบรรณารักษศาสตร์*. 32 (2), 39-55.
- กิตติยา สุทธิประภา และ สมาน ลอยฟ้า. (2557). บทบาทห้องสมุดในการส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *อินฟอร์เมชัน*. 21 (1), 19-30.
- ณัฐพัชญ์ วงษ์เหรียญทอง. (2557). *Content marketing: เล่าให้คลิกคลิกแบรนด์ให้ดัง*. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.
- ธิดา สาระยา. (2539). *ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : ประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กับสังคมมนุษย์*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- ภัทรชาติ ซีเลอร์ และ กรทักษ์ ธาตาศิรธรรม. (2555). แนะนำ Pinterest สื่อใหม่กับการเรียนการสอนยุคศตวรรษที่ 21". *วารสารนักบริหาร*. 32 (4), 131-135.
- มานะ ตีรยานุวัฒน์. (2555). *มารู้จัก Content curation กันเถอะ*. สืบค้นจาก https://storify.com/dr_manana/Contentcuration.
- ยุกติ มุกดาวิจิตร. (2558). *ปัญหาในงานเขียนของนักศึกษา*. สืบค้นจาก <https://blogazine.pub/blogs/yukti-mukdawijitra/post/5561>.
- ศูนย์ข้อมูลภาคตะวันตก. (2553). *ขอบเขตข้อมูลสารสนเทศ*. สืบค้นจาก http://www.snc.lib.su.ac.th/west/index.php?option=com_content&view=article&id=77&Itemid=83.
- สมศักดิ์ ศรีบริสุทธิสกุล. (2558). *Distinguishing curation from collection*. สืบค้นจาก <http://somsak-culibsci.weebly.com/blogs/category/content-curation>.
- สิริพันธ์ รุ่งวิชานวิวัฒน์. (2552). การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.2533-2550. *วารสารวิทยบริการ*. 20(3), 7-8.
- อรรถพล กิตติธนาชัย. (2555). *พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สัมพันธ์ต่อสมรรถนะของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Chanpen Klomchaikhow. (2016). แก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วย Snipping Tool สืบค้นจาก <http://libsis.lib.su.ac.th/snclibblog/?p=56124>.
- Ekanong Duangjak. (2016). *นามแฝงหรือนามปากกา*. สืบค้นจาก <http://libsis.lib.su.ac.th/snclibblog/?p=54731>.
- Pong. (2016). *ชาตินี้คงไปไม่ถึงไหน ถ้าทำอะไรแค่ผ่าน*. สืบค้นจาก <http://libsis.lib.su.ac.th/snclibblog/?p=56799>.
- Sukanya. (2016). *กิจกรรมดีดีของหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์*. สืบค้นจาก <http://libsis.lib.su.ac.th/snclibblog/?p=57006>.
- Thitima (2016). *รักแม่คิดถึงแม่: งานนี้ไม่ธรรมดา*. สืบค้นจาก <http://libsis.lib.su.ac.th/snclibblog/?p=56071>.